

Достъп до правосъдие по въпроси на околната среда - Кипър

Stran je strojno prevedena in njena kakovost ni zajamčena.

1. [Основополагащи елементи](#)
2. [Съдебна система](#)
 - #II
4. [Дела за достъп до информация](#)
5. [Достъп до правосъдие и участие на обществеността](#)
6. [Достъп до правосъдие срещу действия или бездействия](#)
7. [Други средства за достъп до правосъдие](#)
8. [Процесуална легитимация](#)
9. [Законно представителство](#)
10. [Доказателства](#)
11. [Преустановяване на нарушение](#)
12. [Разходи](#)
13. [Механизми за финансова помощ](#)
14. [Навременност](#)
15. [Други въпроси](#)
16. [Да си чужденец](#)
17. [Transboundary Cases](#)

I. конституционните основи

Конституцията на Кипър е изготвена през 1950 г. преди свързаните с околната среда права да придобият популярност. Поради това в нея няма изрична разпоредба относно околната среда като отговорност на държавата или като свързано с околната среда или личността право. Включено е правото на живот (член 7), което е било тълкувано от съдебната практика като право на здравословна околна среда (Община Пирга срещу Републиката (1991) 4CLR). Предвид факта, че Конституцията не съдържа разпоредба, свързана с околната среда, основните разпоредби относно достъпа до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда, са тези, които са общоприложими, като основните разпоредби на Конституцията относно достъпа до правосъдие са посочени в членове 29 и 146. В член 29 се предвижда, че всяко лице (включително лице, което не е гражданин на Кипър, или юридическо лице) има право индивидуално или съвместно с други лица да се обръща към всеки компетентен орган, да получи навременно разглеждане на жалбата си и да му бъде даден отговор в рамките на 30 дни. (Това се отнася за жалби, подадени до отделите на държавните служби или други публични органи). С член 146 се установява кой може да сезира Съда срещу решение, действие или бездействие на публичен орган и следователно това ще се прилага и по отношение на въпроси, свързани с околната среда. За да може да възникне такова право, жалбоподателя трябва да има съществуващ личен и законен интерес, който е бил пряко засегнат от такова решение, действие или бездействие, упражнявано от публичен орган по начин, който противоречи на Конституцията, на всеки закон или представлява злоупотреба с власт. Гражданите могат да се позоват на конституционното си право на живот и неговото тълкуване. Страните по административно или съдебно производство могат да се позоват пряко на международни споразумения единствено ако споразуменията са били транспонирани в

кипърското законодателство. Орхуската конвенция е ратифицирана и транспонирана през 2003 г. със Закон № 33 (III) /2003. До момента няма дела, при които да са използвани принципите на Конвенцията, нито е известно тя да е била цитирана в съда.

II. Съдебна система

В Кипър се прилага принципа на разделение на властите. Правораздаването се осъществява от независима съдебна система в следните видове съдилища:

Върховният съд на републиката (Ανώτατο Δικαστήριο), който има посочената по-долу компетентност:

Като апелативен съд

Върховният съд е компетентен да разглежда и да се произнася по всички обжалвания на решения на всички по-нисшестоящи съдилища по граждански и наказателни дела. Съдът може да потвърди, измени, отмени или да нареди провеждане на повторен съдебен процес по начин, който счита за подходящ.

Административни въпроси

Върховният съд като единствен административен съд в държавата има изключителна компетентност да се произнася по жалби, подадени срещу решение, действие или бездействие на всеки орган или лице, упражняващо изпълнителни или административни правомощия, с мотива че то нарушава разпоредбите на Конституцията или който и да е закон или превишава или е в злоупотреба с правомощията, присъщи на такъв орган, власти или лице.

Конституционни въпроси

Върховният съд е компетентен да се произнася по това дали даден закон е съвместим с разпоредбите на Конституцията или когато между органите или властите на републиката възникват спорове за правомощия или относно компетентност. Освен това Върховният съд е компетентен да разглежда искане от страна на президента на републиката относно това дали закон, който е приет от Камарата на представителите, противоречи или несъответства на разпоредбите на Конституцията.

Избори

В качеството си на съд по дела за действителността на избори Върховният съд има правомощието да разглежда и да се произнася по молби относно тълкуването и прилагането на избирателните закони.

Прерогативни заповеди

Върховният съд има изключителна компетентност да издава прерогативни заповеди за habeas corpus (за освобождаване на дадено лице от задържане) и други заповеди, даването на указания на дадена страна да направи нещо или да се въздържа от извършване на определено действие или да коригира решение (mandamus, забрана и certiorari), quo warranto.

Адмиралтейски съд

Върховният съд е компетентен да разглежда и да се произнася по военноморски дела. Първичната компетентност се упражнява от един съдия, а обжалването срещу негово решение се разглежда от пълен състав на Върховния съд.

Първоинстанционни съдилища са: Районните съдилища; На наказателните съдилища; Семейни съдилища; Трибуналът по трудови спорове; Трибуналът за регулиране на наемните цени; Военният съд.

Районни съдилища (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Компетентност по граждански и наказателни дела

Има шест районни съдилища — по един съд във всеки от шестте града на острова. Две от тях (районните съдилища на Фамагуста и на Кирения) са престанали да функционират от 1974 г. насам и тяхната компетентност е била поета от съдилищата в Никозия и Ларнака. Всеки районен съд е компетентен да разглежда и да се произнася по всички граждански искове. Ако основанието на иска е възникнало изцяло или отчасти в границите на района, където Съдът е установен, или където ответникът по времето на подаване на жалбата пребивава или извършва дейност в рамките на Съда. Дело по дадено престъпление може да бъде водено от председател на районен съд, висш съдия от районен съд или съдия от районен съд, който заседава еднолично, или от съд по наказателни дела.

Съд по наказателни дела (Κακούρυστική)

На всеки съд по наказателни дела (към момента са четири съдилища по наказателни дела) влизат трима съдии и той е компетентен да разглежда всички престъпления, които са наказуеми съгласно Наказателния кодекс или всеки друг закон, и има правомощието да налага максимално наказание, предвидено в съответното законодателство.

Съдилищата по семейни дела

Съдилища по семейни дела (Οικογενειακά Δικαστήρια) Съдът по семейни дела (има три съдилища по семейни дела) е компетентен да разглежда молби относно разтрогването на брак, както и въпроси, свързани с родителска подкрепа, издръжка, осиновяване и имуществени отношения между съпрузи, при условие че страните пребивават в републиката.

Съд по социалните спорове

Трибуналет по трудови спорове (към момента има три трибунала по трудови спорове) е компетентен да разглежда молби на служители относно неправомерно освобождаване или компенсации. В неговия състав влизат председател (който е съдебен служител) и двама непрофесионални членове, представляващи служителите и работодателите.

Трибунал за регулиране на наемните цени (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

Трибуналет за регулиране на наемните цени (към момента има три трибунала за регулиране на наемните цени) е компетентен да разглежда всички спорове, произтичащи от прилагането на закона за контрол на наемните цени, който обхваща, наред с други въпроси, плащането на наеми и възстановяването във владение. Трибуналет за регулиране на наемните цени е в състав от председател (който е съдебен служител) и двама непрофесионални членове, представляващи наемателите и наемодателите.

Военен съд (Στρατοδικείο)

Военият съд е компетентен да гледа дела за военни престъпления съгласно Наказателния кодекс и всякакви други престъпления, извършени от членове на военните сили. Той е в състав от председател (който е съдебен служител) и двама оценители, които се назначават от Висшия съдебен съвет от списък с военни офицери.

Гражданските и наказателните производства се образуват в районните съдилища и съответно в съдилищата по наказателни дела и се предават на Върховния съд при обжалване. За всички административноправни въпроси обаче Върховният съд е единственият съд, който упражнява своята компетентност и като първоинстанционен, и като апелативен съд. Няма специализирани съдилища, които да разглеждат въпроси, свързани с околната среда. В случаи на публична екологична отговорност обаче със Закон № 189 (I)/2007 за екологичната отговорност е създаден орган по околната среда, който да взема решение относно административни наказания и други мерки за компенсиране на вредите, нанесени на защитени видове и местообитания, водни източници и почви. Търсенето на най-благоприятна правна система („forum shopping“) обикновено не е възможно. При някои обстоятелства дадена страна може да прецени дали да предяви иск например пред районния съд или пред трибунала за трудови спорове в зависимост от размера на търсеното обезщетение за вреди (в районните съдилища размерът е по-висок, но процедурата е по-продължителна), но обикновено производства следва да бъдат образувани пред правилния съд в съответния град. Във връзка с вреди, причинени в резултат на нарушение на законодателството в областта на околната среда, иск може да бъде предявен пред районния съд, който се намира в района на причиняване на вредата. Наказателни дела мога да бъдат завеждани от главния прокурор въз основа на специфично законодателство/законодателство в областта на околната среда (напр. опазване на природата) или съгласно новоприетото законодателство за престъпления срещу околната среда. Няма разграничение между обичайни и извънредни средства за правна защита, които се използват пред Съда. Окончателните решения по обжалвания по граждански и наказателни дела се постановяват от съдебен състав от трима съдии. Те могат да потвърдят, изменят, отменят или да наредят провеждането на повторен съдебен процес по начин, който считат за подходящ. Въпреки това е възможно главният прокурор да насърчава извънредни средства за правна защита, като например *polle prosequi*, което представлява заповед за спиране на производство въз основа на обществен интерес, или да издава препоръки за помилване. Върховният съд, заседаващ като административен съд, не е компетентен да се произнася по същество. Той може да преразглежда законосъобразността на обжалвания акт или решение, но не се произнася по целесъобразността на решението. В това отношение Върховният съд има правомощия, подобни на тези на касационен съд. Той може да спре изцяло или частично дадено административно действие и да върне делото на органа, който е издал решението. Органът е обвързан със съдебното решение. По принцип за повечето въпроси, свързани с околната среда, се прилага процедурата за административно обжалване. Освен това някои въпроси, свързани с околната среда, се решават в рамките на гражданската и наказателната компетентност, напр. съгласно Закон № 22 (I)/2012 за престъпленията срещу околната среда и Закон № 189 footnote-/2007. за екологичната отговорност. При наказателни производства всеки има право да докладва на прокурора за престъпни деяния (напр. злоупотреба с власт от определени органи). Лицата могат да участват и да свидетелстват в производството. Средствата за правна защита срещу съдебни

решения са ограничени до прокурора и обвиняемия. За да поиска средства за правна защита, ищецът трябва да има законен интерес съгласно определеното в член 146 от Конституцията. Това право трябва да бъде упражнено в рамките на 75 дни от осведомяването за подлежащото на обжалване събитие. В три нови закона се признава правото на неправителствени организации (НПО) да подават жалби срещу определени административни актове. Това са Закон № 15 (I)/2006 за оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС), Закон № 189 (I)/2007 и 140 (I)/2005 за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ) и Закон № 56 (I)/2003 за екологичната отговорност. При административни производства съдът може да разгледа по собствена преценка въпроси, които са от общ интерес, като например срокове, изпълнителна сила на акта, компетентност на органа, законен интерес. Съдът не може да разглежда по свое усмотрение конституционни въпроси и такива, свързани с нарушаване на основните права. Конституционните въпроси трябва да бъдат разглеждани по специален начин.

III. Дела за достъп до информация

Съгласно член 10, буква и) от Закон № 119 (I)/2004 за достъпа до информация за околната среда обжалване пред висшестояща инстанция може да бъде внесено (напр. писмо) в рамките на 30 дни, като се внася до министъра, отговарящ за отдела, който не е успял да отговори или не е отговорил адекватно. Това не възпира ищеца от упражняване на неговите /нейните права съгласно Конституцията (член 146) или от сезиране на омбудсмана за предоставяне на становище. Отказът на искания за информация трябва да бъде обоснован в писмен вид (член 8, параграф 8 от закона) и трябва да включва информация относно процедурите за съдебен контрол, предвидени в членове 10 и 11. Всяко лице може да поиска достъп до информация за околната среда чрез писмено искане и без да е необходимо да доказва специален интерес. За тези, които подават жалби срещу откази, процедурата също е директна. Тя може да включва обжалване пред висшестояща инстанция, в случая пред министъра, отговарящ за отдела, който отказва информацията. Ако ищецът реши да се обърне към Съда, той следва да го направи в рамките на 75 дни от отказа и той/тя ще трябва да докаже, че процесуалните правила, които ще се прилагат, са разпоредбите на член 10 от закона. Условието съгласно член 146 от Конституцията също трябва да се спазват, т.е. ищецът следва да покаже личен и законен интерес. Административната преписка, която съдържа цялата информация, се предава на съда и се разглежда от съдията преди постановяването на решението. Съдът има правомощието и отговорността да контролира предоставянето на доказателства в съответствие с изискванията за надлежното упражняване на собствената му компетентност по силата на член, който дава правомощие на съда да призове всяко лице да даде показания или да представи документи, с цел да се даде възможност на съда да достигне до справедливо решение по делата.

IV. Достъп до правосъдие и участие на обществеността

Няма специални процедури за участие на обществеността по въпроси, свързани с околната среда, но редица секторни закони (напр. за райониране, КПКЗ, ОВОС) предвиждат публично уведомяване, покана за представяне на коментари и участие на обществеността в открито обсъждане. Освен ако не е предвидено друго в специален закон, няма висшестоящ административен орган, пред който могат да се обжалват административни решения. Първоинстанционните административни решения могат и се отнасят директно пред Съда, въпреки че обичайната практика би следвало да бъде обжалването да се внесе първо пред отговорния министър или пред омбудсмана или и пред двете институции. Ако е предвидено в закона, административните решения могат да подлежат на преразглеждане от висшестоящ орган. Ако ищецът упражни това право, то срокът, в рамките на който трябва да се внесе съдебното обжалване, не се счита за течащ до приключване на административния процес. Ако в закона няма специална разпоредба, заявителят трябва да подаде жалбата направо пред Съда. Ако законът предвижда подаване на жалба пред висшестояща инстанция, заявителят може да изчака крайния резултат от нея и тогава да обжалва съдебно. Сезирането на омбудсмана няма да се разглежда като обръщане към висшестояща инстанция и изходът от това действие няма да подлежи на съдебен контрол, а срокът за обжалване няма да бъде отложен в очакване на крайния резултат от решението на омбудсмана. Законосъобразността на действията или бездействията на всеки орган или лице, упражняващо изпълнителни или административни правомощия, се проверява и те се отменят (частично или напълно) или потвърждават. Върховният съд не може да се произнася по целесъобразността на преразглежданото решение и да решава спора със свое решение по същността на спора. Съдът не може да разглежда научната същност на констатации от техническо естество, той може само да разглежда дали при приемането на такива констатации администрацията е действала по подходящ начин от гледна точка на конституционността, законосъобразността и превишаването или злоупотребата с правомощия.

Планове и други решения, определящи използването на пространство, могат да бъдат преразгледани в съда след подаване на жалба от страна със законен интерес съгласно член 146 от Конституцията и законите за ОВОС и КПКЗ. Съдът проверява дали администрацията е действала по подходящ начин и има правомощието и отговорността да контролира предоставянето на доказателства в съответствие с изискванията за надлежното упражняване на собствената му компетентност по силата на член 146, включително призоваването на всяко лице да даде показания или да представи

документи, с цел да се даде възможност на съда да достигне до справедливо решение по делото. Съдебното заседание е при открити врата. Всяка страна представя своята теза в писмен вид и може с разрешението на съда да призове свидетели или да представи доказателства (ако е необходимо) в подкрепа на тезата си. Заявителят, ответникът и заинтересованите страни са единствените, които имат право да участват в съдебното заседание. Съдилищата преразглеждат процесуалната и материалната законосъобразност.

В Закона за ОВОС не се съдържат конкретни разпоредби относно преразглеждане на решенията за преценка на необходимостта от ОВОС. НПО обаче могат съгласно член 25, параграф 1, буква в) да обжалват, като се позоват на член 146 от Конституцията, ако не са удовлетворени от екологичното разрешение, предоставено от отдела по околната среда. В закона няма конкретни разпоредби за съдебен или друг вид контрол на решенията за определяне на обхвата, които във всички случаи ще бъдат част от процеса, а не от окончателното решение. Като предварителни актове те не могат да бъдат обжалвани отделно, но могат да бъдат преразглеждани като част от окончателното решение. Решенията /разрешенията по ОВОС могат да бъдат преразглеждани в съда в рамките на разпоредбите на член 146 от Конституцията и член 25, параграф 1 от Закона за ОВОС. Участието във фазата на обществената консултация не е предпоставка за придобиване на процесуална легитимация пред съдилищата. Процесуалната легитимация е следствие от наличието на правен интерес на съответната страна. В процедурите по ОВОС няма специални разпоредби за предявяване на иск за преустановяване на нарушение. Въпреки че е достъпен в рамките на стандартни съдебни производства, той е средство за правна защита, което се предоставя много рядко на частни лица и обикновено единствено при заплащане на значителен депозит в съда. Процедурно съдът може по всяко време да бъде временно разпореждане за преустановяване на нарушение, без преценката на делото по същество, ако съдията по случая го изисква или въз основа на неотложност, или на други специални обстоятелства, се извършва без предизвестие и при такива условия, които могат да се считат за подходящи при дадените обстоятелства: Явната незаконосъобразност и непоправими вреди са необходими предпоставки за издаване на временно разпореждане, за което трябва да се вземе решение без оглед на основателността на главното искане.

Преразглеждане на решения за КПКЗ е възможно в рамките на обикновени производства, които са на разположение за лица, отговарящи на условията член 146 от Конституцията, или НПО, които отговарят на изискванията на член 9в, параграф 1 от Закона за КПКЗ. Процесуалната легитимация пред съда по производства по КПКЗ не зависи от участие във фазата на обществената консултация, а е следствие от наличието на правен интерес на страната. В други отношения преразглеждането на решения за КПКЗ е същото като посоченото по отношение на решенията по ОВОС.

V. Достъп до съда срещу действие или бездействие

Въпреки че съответната директива на ЕС (Директива 2004/35/ЕО относно екологичната отговорност) е транспонирана в кипърското законодателство (Закон № 189 (I) от 2007 г.), понастоящем не е установена обща схема за гражданска отговорност, нито пък този закон е бил използван в съда. По искове, предявени съгласно този закон, може да се налага „административно наказание „за „възстановяване на околната среда“ в размер до 200,000 EUR и допълнително наказание от 5 000 EUR за всеки ден, в който нарушението продължава да е в сила. Искове срещу физически лица могат да бъдат предявени между физически/юридически лица съгласно общите основания за търсене на гражданска отговорност, като например нарушаване на обществения ред или небрежност. Могат да се предявяват както искове за обезщетяване на вреди, така и такива за преустановяване на нарушение. Съгласно член 146 от Конституцията искове срещу държавни органи могат да бъдат подавани директно пред Върховния съд, при условие че органите, срещу които се подава искът, действат в качеството си на административен, а не на регулаторен орган. Исковите могат да бъдат за отмяна на акт и за вреди, а в случай на бездействие — за издаване на разпореждане за *mandamus* (за изпълнение на определен акт) и за обезщетяване на вреди, ако има такива. Ако страната спечели делото, тя може да се обърне към районния съд за обезщетение за вреди. Компетентният орган съгласно Закона за екологичната отговорност (№ 189 (I)/2007) е Отделът по околната среда (член 2), освен в случаите, когато министърът на земеделието, природните ресурси и околната среда не разпорежи определянето на друг или допълнителен компетентен орган в зависимост от ситуацията и настъпилите вреди. Молба за действие може да бъде подадена от всяко физическо или юридическо лице, включително екологични НПО (член 14, буква и) от Закона), ако е вероятно да бъдат засегнати или имат законен интерес. Тази молба обаче не може да бъде подадена в случай на бъдещи вреди. Молбата се подава в писмен вид пред Отдела по околната среда, като се придружава от всички необходими материали в подкрепа на жалбата. Съгласно член 17 от Закона за екологичната отговорност съдебния контрол по отношение на решенията, постановени от компетентния орган, ще попада в обхвата на изискванията на член 146 от Конституцията. Всеки може да подаде жалба съгласно член 146 срещу неуспех от страна на компетентния орган да предприеме действие вследствие на молба за действие или срещу неадекватни мерки, предприети за възстановяване на местообитания или на популации от видове.

VI. Други средства за достъп до правосъдие

Други средства за правна защита при въпроси, свързани с околната среда, са молби до омбудсмана или до комисаря по околната среда, въпреки че нито има изпълнителни правомощия, така че прилагането на, дори ако те имат благоприятна декларация, може невинаги да представи защита. Службата на омбудсмана е създадена през 1992 г. за защита на правата на гражданите, когато те са засегнати от решения на публичната администрация, които противоречат на закона или не са в съответствие с правилното упражняване на административната власт. Разследване или проверка от омбудсмана не отлага никое производство или краен срок, приложими по отношение на предприемане на съдебни действия или обжалване пред висшестояща инстанция. Всяко лице, включително такова, което не е гражданин на Република Кипър, но живее в рамките на Републиката, или НПО може да се обърне към омбудсмана. Решението на омбудсмана обаче не е обвързващо за административните органи. Много често решението се спазва, но случаят невинаги е такъв, когато са включени препоръки за преустановяване на незаконосъобразност или за оттегляне на лиценз за експлоатация. Комисарят по околната среда се назначава от и докладва на президента. Той може да внася предложения и препоръки до съответните министри за прилагане на политиката и законодателството в областта на околната среда. При конкретни случаи, характеризиращи се с много сериозно последици за околната среда или явни нарушения, комисарят може да започне разследвания и проверки на твърдяните нарушения и да предложи решения. Освен това той може да предостави на подходящата служба на министерството насоки за проучване и да поиска да му бъде предоставен доклад. Всички граждани, включително НПО, могат да се обърнат към комисаря по околната среда, въпреки че неговите /нейните препоръки не са обвързващи за който и да е орган. Прокурорите, които работят в службата на главния прокурор, имат задължението да подготвят писмени изложения и да завеждат в съда дела срещу престъпления. В зависимост от престъплението Инспекторатът за проверки в заводи към Министерството на труда или ловните надзиратели на дивечовия фонд ще имат важна роля при воденето на делото. Частно наказателно преследване е възможно в рамките на закона (не конкретно за нарушения, свързани с околна среда), но не се практикува често. Механизмите за разглеждане на жалби включват:

Жалби до омбудсмана или до комисаря по околната среда.

Жалби до министъра, отговорен за действия/решения, свързани с нарушение, независимо дали под формата на официално обжалване пред висшестояща инстанция или в не толкова официална форма.

Жалби до местните органи.

VII. Процесуална легитимация

Процесуална легитимация	Административни разходи Процедура (ιєραρχική πρoσφυγή)	Съдебно производство (διοικητική πρoσφυγή)	Жалба до омбудсман или комисар по околната среда
Физически лица	Само срещу решение, на което са адресати.	Трябва да се докаже правен интерес съгласно посоченото в член 146 от Конституцията или съгласно секторните закони.	Всяко лице, чийто интерес е бил засегнат, независимо дали е гражданин на Кипър или не.
НПО	Трябва да се докаже обществен интерес	Трябва да се докаже наличие на процесуална легитимация, която ще бъде призната единствено ако е предвидена по закон, а именно в Закона за ОВОС от 189 г., Закона за КПКЗ, изменен със Закон № 2007 (I) 2005, или Закона № 15 (I)/2006 за екологичната отговорност	Трябва да се докаже злоупотреба с права от страна на публична служба или на местен орган, дори и да не засяга пряко НПО.
Други правни субекти	Местни органи, пряко засегнати или претендиращи за наличие на обществен интерес за жителите в района.	Съгласно член 146 от Конституцията, както се тълкува от съдебната практика.	—
Ad hoc групи			

	Напр. граждански групи. Необходимо е да се докаже защитим интерес.	Не са процесуално легитимирани като група, но членовете на групата като физически лица може да са процесуално легитимирани, ако отговарят на изискванията на член 146 от Конституцията.	Трябва да се докаже злоупотреба с права от страна на публична служба или на местен орган, която ги засяга.
Чуждестранни НПО	Няма специфична разпоредба. Вероятно дадена НПО може да бъде допусната до участие в процеса, ако докаже наличие на глобален интерес към предмета на спора или ако въздействието надхвърля границите на Кипър.	Не са процесуално легитимирани дори съгласно секторните закони (Законите за ОВОС, КПКЗ), тъй като те се отнасят конкретно за НПО, регистрирани съгласно кипърското законодателство.	Няма причина да не могат да подават жалби срещу кипърски административни актове, които засягат техния интерес.

Страните трябва да правят разлика между жалба, подадена пред висшестояща инстанция, и административна жалба. Йерархичният контрол се упражнява от страна на контролор или директор върху неговите подчинени. Законодателните разпоредби определят процедурите за административно преразглеждане на изпълнителни актове от висшестоящи административни органи (жалба, подадена пред висшестояща инстанция). Такава процедура обаче не е окончателна или заключителна и не възпрепятства сезирането на Върховния съд. Съдът многократно е постановявал, че в кипърската съдебна система няма *actio popularis*. Прокурорите, които работят към службата на главния прокурор, ще предприемат действия в случай на престъпления по Наказателния кодекс и при получаване на подробности от съответния отдел ще образуват производство срещу нарушителите съгласно Закон № 22 (I)/2012 за престъпления срещу околната среда. Освен това при определени обстоятелства на главния прокурор може да е позволено да участва като *amicus curiae*. Омбудсманът и комисарят по околната среда нямат правомощия да предприемат съдебни действия. Законът за ОВОС (член 25, буква и)), Законът за КПКЗ (член 9, буква в)) и Законът за екологичната отговорност (член 17) специално предоставят на екологичните НПО *locus standi*, която е необходима за изпълнение на изискванията на Конституцията относно достъпа до съдебен процес срещу специфични административни актове.

VIII. Законно представителство

Представителството от юридически съветник не е задължително. Заявителят може да се представлява сам, но предвид факта, че административното законодателство е сложно и зависи от съдебната практика, това е малко вероятно. В Кипър адвокатите могат да се занимават със всякакви правни въпроси и няма такива, които да са специализирали в дадена област. Списъкът на регистрираните практикуващи адвокати се поддържа от Кипърската адвокатска колегия и се актуализира веднъж месечно. Няма адвокатски кантори, които да са специализирани по въпроси, свързани с околната среда (съответно няма и публикуван списък). Лице, което желае да инициира производство по въпроси, свързани с околната среда, ще получи консултация относно това как да намери адвокат, който има опит в конституционното /административното право, тъй като производството ще се проведе в по-голямата си част въз основа на член 146 от Конституцията. Предвид факта, че Кипър е малка държава, информацията се предава чрез препоръки. Няма НПО, които да предоставят консултации по въпроси, свързани с околната среда.

IX. Доказателства

Въпросите, свързани с околната среда, се разглеждат в рамките на общите правила, които се прилагат по отношение на жалби срещу правителствени служби, така че отговорите по-долу са отнасят до доказателства при всички административни жалби, подадени пред Върховния съд. Във Върховния съд делото се разглежда въз основа на писмени изложения и административният отдел, срещу който е заведено, трябва да предостави за разглеждане от съда пълната (ите) преписка (и), свързана (и) с делото. В преписката (ите) се съдържат основните доказателства. Освен това съгласно правило 11 от Правилника на Върховния съд от 1962 г. съдът има правомощието да призове всяко лице, което да даде показания или да представи документи, с цел да се даде възможност на съда да достигне до справедливо решение по делото. Съгласно член 18 от Правилника на Върховния съд от 1962 г, правилата за гражданските производства са приложими при административни производства, но когато счете за необходимо, с цел изпълнение на задължението си съгласно Конституцията, Върховният съд няма да се поколебае да смекчи или дори да се отклони от разпоредбите на

закона или правилата за доказване. Жалбоподателят трябва да докаже своята теза, но тук няма тежест на доказване както при гражданските и наказателните дела. С разрешение на съда страните могат да представят нови доказателства, а Съдът от своя страна може да иска представяне на допълнителни доказателства било чрез лично явяване или чрез представяне на документи. Обикновено процесът във Върховния съд протича чрез представяне на писмени изложения. В случай, че е поискана експертиза, обикновено се представя писмено заключение на вещото лице. Заключение на вещото лице обаче не е обвързващо за съдиите.

Преустановяване на нарушение.

Обжалването няма автоматично суспензивно действие, нито е възможно просто да се предяви иск за преустановяване на нарушение. Искането за преустановяване на нарушение ще бъде част от жалба срещу правомерността на решението или действието. Молба за спиране на действието на решението може да бъде подадена, когато жалбоподателят претендира за непоправими вреди и явна незаконосъобразност. При граждански дела може да се иска издаване на временно разпореджане. Ако действието на решението не бъде спряно, то ще бъде изпълнено. Няма общи разпоредби относно разпоредженията за преустановяване на нарушение във връзка с околната среда, но такива може да са предвидени в секторните закони. Трябва да се следва и да се изпълнява редовната съдебна процедура. Искания от физически лица или от групи се уважават много рядко и единствено със сериозни финансови гаранции по отношение на кръстосаните вреди. Прилаганите условия са такива, че разпореджения за преустановяване на нарушение се постановяват много по-лесно на държавни/публични органи, искащи предотвратяване на незаконно действие (напр. за възпиране на физическо лице от разрушаване на сграда съгласно заповед за съхранение на обект). Отказът да се постанови разпореджане за преустановяване на нарушение подлежи на обжалване пред Върховния съд в рамките на неговата гражданска или касационна компетентност.

XI. Разходи

Основният разход при всяко съдебно действие ще бъде адвокатският хонорар. Към предявения иск или жалба ще бъдат приложени допълнителни таксови марки (съдебни такси). При граждански дела съдебните такси зависят от размера на поисканото обезщетение. При обжалване средният адвокатски хонорар, определен от Съда, е 1 400 EUR за първоинстанционни дела, а цената на таксовата марка е 100 EUR. При въззивни обжалвания разходът за таксови марки е приблизително 120 EUR, като при обжалвания по граждански дела таксовата марка зависи от поисканата сума. Хонорарите на вещите лица за представяне на доклад могат да бъдат в размер на 500 EUR или повече в зависимост от вида на подготвяния доклад, плюс такса за броя дни, прекарани от вещото лице в съда. Тъй като делата много често биват отлагани, таксата за вещото лице може да бъде определена за период от няколко дни, когато то е било призовавано пред съда и впоследствие делото е било отложено. Няма стандартна такса за всеки присъствен ден в Съда. Ако между адвоката и клиента няма споразумение, то тогава се прилага минималният хонорар. Минималният адвокатски хонорар съгласно таблицата ще бъде 1 700 EUR за отнасяне на случая до Върховния съд, заседаващ като първоинстанционен съд, и над 2200 EUR за обжалване. Повечето адвокати определят хонорарите си над установения минимум. Не всички разходи могат да бъдат възстановени. Основният разход е много високата кръстосана гаранция за вредите, която ще бъде определена от съда и трябва да бъде депозирана пред съда под формата на парична или банкова гаранция. Принципът „загубилата страна плаща“ е преобладаващ, въпреки че Съдът има свободата да не позволи да се поемат всички разходи или да разпорежи всяка страна да поеме собствените си разходи, но това няма да бъде известно предварително.

XII. Механизми за финансова помощ

Няма разпоредба за специално третиране при дела, свързани с околната среда. Във всеки случай съдилищата не могат да осигурят освобождаване от процесуални разходи, задължения, такси за заявяване, данъчно облагане на разходите и т. н. по въпроси, свързани с околната среда. Правна помощ се предоставя при наказателни дела за обвиняеми, които разполагат с ограничени средства, и по-специално се предоставя на търсещи убежище лица и на чужденци, които са заплашени от депортиране. Не съществува практика правна помощ да се предоставя на доброволчески организации. Няма практика и за правна помощ pro bono. Не съществуват правни клиници, които да разглеждат въпроси, свързани с околната среда, или други въпроси. Няма правни организации или адвокати, които да работят в полза на обществения интерес.

XIII. Навременност

Съгласно член 29 от Конституцията на Кипър всяко лице, което се е обърнало към публичен орган, следва да получи отговор в рамките на 30 дни. Често пъти обаче отговорът е просто потвърждение за информиране на ищеца, че ще бъде необходимо повече време, за да получи пълен отговор. Теоретично ищецът може да се обърне към съда, но на практика

това почти никога не се прави, освен ако вследствие на закъснението или липсата на отговор не са налице сериозни финансови последици. Страни, подаващи жалба по който и да било административен въпрос съгласно член 146 от Конституцията (не е задължително да е въпрос, свързан с околната среда), трябва да го направят в рамките на 75 дни от датата, на която жалбоподателят е бил уведомен за решението, действието или бездействието, което се обжалва. Ако в закона се предвижда, че решението или актът трябва да бъдат публикувани в Държавен вестник, 75-дневния срок започва да тече от момента на публикуването. За Съда не са определени срокове, в рамките на които да се произнесе по дела, свързани с околната среда, или други дела. Дела, свързани с околната среда, ще се разглеждат като всяко друго дело и продължителността на такова дело е средно около 16 месеца на първа инстанция. Обжалването ще продължи по-дълго, обикновено няколко години. Съгласно Практическите насоки от 1986 г. съдебни решения на районните съдилища трябва да бъдат постановени в рамките на шест месеца от изслушването на заключителните пледоарии. Това обаче не се счита за краен срок за Върховния съд. На практика всички видове производства отнемат много дълго време, освен в трибуналите за регулиране на наемните цени и съдилищата по семейни въпроси, които разглеждат интересите на малолетните и непълнолетните. Ако съдилищата от по-ниска инстанция не постановят решението в рамките на девет месеца, трябва да представят обяснение. Има случаи на сезиране на Европейския съд по правата на човека срещу Република Кипър поради забавяне на решението, като такива забавяния сами по себе си представляват отказ от правосъдие.

XIV. Други въпроси

Решения, свързани с околната среда, могат да бъдат обжалвани съгласно Закона за ОВОС (№ 140 (I)/2005), Закона за КПКЗ (№ 56 (I)/2003 и № 15 (I)/2006) и Закона за екологичната отговорност (№ 189 (I)/2007) и след това едва в края на процеса, когато решението е публикувано. Обществеността ще получи информация за достъпа до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда, единствено от вестниците. В Кипър съществува алтернативно разрешаване на спорове, но обикновено за граждански дела или такива, свързани със семейното право.

XV. Да си чужденец

Случаи xvi.transboundary

Що се отнася до проекти, свързани с трансгранични въздействия, Кипър е ратифицирал Конвенцията от Еспоо относно оценката на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и прилага съответните разпоредби на Конвенцията по отношение на въпроси, свързани с правосъдието в областта на околната среда.

Това е машинен превод на съдържанието. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

Последна актуализация: 14/09/2016